

Aabrahami testament

Tööversioon, viimane uuendus 28.11.2022

Tõlkinud Ergo Naab.¹ Tõlge on valminud projekti „Piibli Iiobi raamatu tekkelugu nn Iiobi kirjanduse taustal“ (PRG938) raames.

Lähtetekstiks on kreeka keelne käsikiri A (13. saj pKr), väljaandes: *The Online Critical Pseudepigrapha*. (Edited by Ken M. Penner, David M. Miller, and Ian W. Scott). Atlanta: Society of Biblical Literature, 2006. <http://www.purl.org/net/ocp/TAbr>.

Ümarsulud (.) tähistavad mõttelisi täiendusi, nurksulud [.] tähistavad rekonstrueeritud teksti, kaldkriips / eristab eestikeelseid alternatiive.

Tagasiside tõlke autorile ergo.naab@ut.ee.

Abraami testament

1 (1) Elas Abraam oma elu mõõtu, üheksasada üheksakümmend viis aastat, elades kõik oma elu aastad rahu ja leebuses ja õiguses, kõigiti olles külalislahke õige. (2) Sest püstitanud oma elupaiga/telgi Mambrē tammiku ristteel², võttis vastu kõiki: rikkaid ja vaeseid, kuningaid ja valitsejaid, küürakaid ja halvatuid, sõpru ja võõraid, naabreid ja läbirändajaid, [kõiki] võrdselt kostitas jumalakartlik ja kõik-püha ja õige ja külalislahke Abraam. (3) Saabus aga ka tema jaoks kõigile ühine ja vältimatu surma kibe karikas ja ettenägematu elu lõpp. (4) Seetõttu kutsus käskija Jumal oma peaingel Michaël'i öeldes talle: „Mine alla, Michaël väepealik, Abraam'i juurde ja teavita teda surmast, selleks et ta annaks korralduse oma asjade kohta. (5) Sest ma õnnistasin teda otsekui taeva tähti ja otsekui liiva mere kaldal; ja ta on rohkete asjade ja rohke elu külluses, ja ta on väga rikas, üle kõige aga õige kõiges helduses, külalislahke ja armastav kuni oma elu lõpuni. (6) Sina aga, peaingel Michaël, mine minu armastatud sõbra Abraam'i juurde, teata talle tema surma kohta ja veena teda: „Selsinasel ajal alustad sa väljumist sellest tühisest maailmast ja alustad lahkumist ihust ja sa saanud oma Valitseja juurde õigete seas.“

2 (1) Väljus siis väepealik Jumala palge eest ja tuli alla Abraam'i juurde Mambrē tammikusse ja ta leidis õige Abraami'i põllumaa lähedal, künnihärgade paarirakendi kõrval istumas koos Masek'i poegade ja teiste sulastega, arvuliselt kaksteist. Ja vaata, väepealik saabus tema juurde. (2) Kui aga Abraam nägi väepealik Michaël'i eemalt lähenemas, kauneima sõduri kombel, siis Abraam tõusis, tuli talle vastu, kuna tal oli selline harjumus, et tervitada ja kostitada iga võõrast. (3) Väepealik tervitas teda öeldes: „Ole tervitatud, austatuim isa, Jumala valitud õige hing, Taevase tõeline sõber!“ (4) Abraam ütles väepealikule: „Ole tervitatud, austatuim sõdur, säravpäikseline ja kõige kaunim üle kõikide inimeste poegade, rõõm kohtuda!“ (5) Seetõttu palun sina Kohalolek, kust on pärit sinu noor eluiga? Õpeta mind sinu anujat, kust ja millisest sõjaväest ja mis teed pidi (oled) siia saabunud sa Iludus?“ (6) Aga väepealik ütles: „Mina, oo õige Abraam, tulen suurest linnast, suure kuninga poolt olen saadetud et üle võtta tema tõelise sõbra eest hoolitsemine, sellepärast et kuningas kutsub teda enda juurde.“ (7) Ja Abraam ütles: „Tule, mu isand, tule minuga minu põlluni.“ Ja väepealik ütles: „Ma tulen.“ (8) Olles läinud

¹ ©Ergo Naab, 2022.

² Sõna-sõnalt: „nelja tee ristumispaigas“.

³ Sõnas-õnalt: „ilusti oled saabunud“ või „hästi/hea, et tulid“.

künni-põllule, võtsid nad istet teiste juurde⁴. (9) Abraam ütles oma sulastele Masek'i poegadele: „Minge hobuste karja ja tooge kaks head ja taltsutatud hobust, selleks et saaksime ratsutada nii mina, kui ka see inimene, too võõras.“ (10) Ja väepealik ütles: „Ei mitte, mu isand Abraam, ärgu nad toogu hobuseid et ma lahkaksin tollega, ei ma istu neljajalgse looma selga kunagi. (11) Kas minu kuningas mitte polnud rikas paljude kaupade poolest, omades meeleva nii inimeste, kui ka karjade üle mitmekordselt? Sellest hoolimata mina hoidun sellest, ei ma istu neljajalgse looma selga kunagi. (12) Lahkume nüüd hoogsasti, õige hing, jalgsi kõndides, kuni (jõuame) sinu majja.“ Ja Abraam ütles: „Aamen, see sündigu!“

3 (1) Aga nende lahkudes põllult tema majja, (2) selle tee ääres oli küpressi puu. (3) Ja Jumala korralduse järgi hüüdis puu inimese häälega, ja ütles: „Püha, püha, püha Issand on Jumal, kes kutsub teda (Abraam'i) nende juurde, kes teda armastavad. (4) Aga Abraam varjas seda saladust, arvates et väepealik puu häält ei kuulnud. (5) Aga jõudnud maja lähedale, istusid nad siseõue. Ja Isaak, nähes ingliläimust, ütles Sarra'le, oma emale: „Emand, mu ema, vaata see inimene, kes istub koos mu isa Abraam'iga, ei ole poeg maa peal asuva rahva seast. (6) Ja Isaak jooksis ja kummardas teda ja langes kehatu jalge ette. Ja kehatu õnnistas teda ja ütles: „Issand Jumal kingib sulle oma töötuse, mida ta töötas sinu isale Abraam'ile ja tema seemnele, ja ta kingib ka sulle sinu isa ja sinu ema kallihinnalise palve.“ (7) Aga Abraam ütles Isaak'ile oma pojale: „Mu laps Isaak, ammuta vett kaevust ja too mulle anumasse, et saaksime pesta selle võõra inimese jalgu, sest ta on väsinud pikast teekonnast meie juurde tulles.“ (8) Ja Isaak jooksis kaevu juurde, ammutas vett anumasse ja tõi neile. (9) Ja Abraam tuli, pesi väeülem Michaël'i jalgu. Aga Abraam'i süda sai liigutatud⁵ ja ta nuttis võõra pärast. (10) Aga kui Isaak nägi oma isa nutmas, hakkas ka tema nutma. Ja kui väepealik nägi neid nutmas, nuttis ka tema koos nendega, (11) ja väepealiku pisarad kukkusid anumasse, pesunõu vette, ja neist said vääriskivid. (12) Kui Abraam nägi seda ime, siis ta oli hämmastunud, ta võttis neid kive salamisi ja varjas saladust, hoides üksnes oma südames.

4 (1) Abraam ütles Isaak'ile oma pojale: „Mine, mu armastatud poeg, eluruumi ja kaunistage see, (2) sea korda meile seal kaks voodit, üks minu jaoks ja üks tolle võõrustatava inimese jaoks, kes jääb meiega täna. Valmistage meile seal pink nii lühtri kui lauaga kõige hea külluses. Kaunistage eluruum, mu laps, voldi lahti linane ja purpurne ja peenlinane kangas. Suitsuta kõike kalli ja hinnalise viirukiga ja healõhnalisi taimi aiast tuues täida meie maja. (3) Süüta seitse lampi õliga täidetut, selleks et rõõmustuksime, sest et too võõrustatav mees, kes täna meiega, on üllam kui kuningad ja valitsejad, sest ka tema väljanägemine ületab kõikide inimesepoegade oma.“ (4) Ja Isaak valmistas kõik hästi. Võttis siis Abraam peaingel Michaël'i ühes, läks üles eluruumi ja nad istusid mõlemad vooditele, nende keskele aga tõstis laua külluses kõige heaga. (5) Tõusis siis väepealik ja läks välja, otsekui tõsise kõhu vajadusega veeallikal toimetada, ja läks üles taevasse ühe silmapilguga ja seisis Jumala ees ning ütles temale: (6) „Valitseja Issand! Sinu vägi teadku, et mina surmateadet sellele õigele mehele kuulutada ei suuda, sest et ei näinud ma maa peal inimest tema sarnast: kaastundlikku, külalislahket, õiglast, usaldusväärset, vaga, end kõigist kurjadest tegudest eemale hoidvat. Ja nüüd tea, Issand, et mina surmateadet viia ei suuda.“ (7) Aga Issand vastas: „Mine alla, väepealik Michaël, minu sõbra Abraam'i juurde, sest mis iganes ta sulle ütleb, seda ka tee. Ja kui ta sööb, söö ka sina koos temaga. Mina aga saadan oma püha vaimu tema poja Isaak'i peale (8) ja panen tema surmateate Isaak'i südamesse, et ta

⁴ Sõna-sõnalt: „koosolu juurde“ või „seltskonna juurde“.

⁵ Sõna-sõnalt: „siseelundid said liigutatud“.

unes näeks oma isa surma, ja Isaak kuulutab nägemust, sina aga selgitad⁶. Ja tema (Abraam) tunneb ära oma lõpu.“ (9) Ja väepealik ütles: „Issand, kõik taevased vaimud on kehatud ja ei nad söö ega joo. Kuid tema pani mulle ette laua külluses kõige heaga maisest ja kaduvast. Ja nüüd, Issand, mis ma teen? Kuidas ma saan seda varjata istudes ühes lauas koos temaga?“ (10) Aga Issand vastas: „Mine alla tema juurde ja ära selle pärast muretse. Sest kui sa istud temaga, mina läkitan sinu peale apluse vaimu ja tema neelab sinu kätelt ja läbi sinu suu kõike mis laual. Ja rõõmusta koos temaga kõiges. (11) Ainult nägemust selgita hästi, nii et Abraam tunneks ära surma sirbi ja elu ettenägematu lõpu, selleks et ta annaks korraldused kõigi oma asjade kohta, sest et ma õnnistasin teda rohkem kui mere liiva ja kui taeva tähti.“

5 (1) Seejärel läks väepealik alla Abraam'i majja ja istus koos temaga lauas, Isaak aga teenis neid. (2) Olles lõpetanud lõunasöögi, tegi Abraam hea kombe kohaselt palve, ja peaingel palvetas koos temaga, ja nad heitsid magama igaüks oma voodisse. (3) Aga Isaak ütles oma isale: „Isa, tahaksin ka mina puhata teiega selles toas, et ka mina kuuleksin teie vestlusi/arutlusi. Sest ma armastaksin kuulda selle kõikvoorusliku mehe iseäralikku/ülevat kõnet.“ (4) Aga Abraam ütles: „Ei, mu laps, vaid mine oma eluruumi ja puhka oma lebatsil, et me ei saaks koormaks sellele inimesele.“ (5) Siis Isaak võtnud vastu nendelt õnnistuse, tänas samuti ja lahkus oma eluruumi ja heitis puhkama oma lebatsile. (6) Aga Jumal pani surmateate Isaak'i südamesse sel ajal kui ta magas.⁷ (7) Ja umbes kolmandal öö tunnil, olles ärganud unest, tõusis Isaak oma lebatsilt ja läks joostes kuni eluruumini, kus tema isa oli magamas koos peaingliga. (8) Kui Isaak jõudis ukse juurde, hüüdis ta öeldes: „Isa Abraam, tõuse üles ja ava mulle ruttu, et saaksin sisse tulla ja langeda sulle kaela ja jätta sinuga hüvasti enne kui sind võetakse minu juurest ära.“ (9) Siis tõusis Abraam ja avas talle. Aga Isaak sisenes ja langes talle kaela ja hakkas nutma valju häälega. (10) Siis tõmbus Abraam'i sisemus kokku ja ta nuttis ka ise koos temaga valju häälega. Aga kui väepealik nägi neid nutmas, siis nuttis ka tema. (11) Sarra aga, olles oma telgis/elamus, kuulis nende nutmist ja tuli joostes nende juurde, ja ta leidis nad üksteist embamas ja nutmas. (12) Ja Sarra ütles nuttes: „Mu isand Abraam, mis see on, et te nutate? Ütle mulle, mu isand, (13) Ega ometi see meie juures võõrsil olev vend täna toonud sulle teate sinu vennapoja Lõt'i kohta, et ta suri, ja seetõttu nõnda leinate?“ (14) Aga väepealik võttis sõna ja ütles talle: „Ei mitte, õde Sarra, ei ole nii nagu sa räägid, vaid sinu poeg Isaak, nagu mulle näib, nägi und ja tuli meie juurde nuttes ja kui me seda nägime, saime südamest liigutatud ja nutsime samuti.“

6 (1) Aga Sarra, kuuldes väepealiku iseäralikku kõnet, tundis kohe ära, et kõneleja on Issanda ingel. (2) Siis viipas Sarra Abraam'i ukse juurde, et välja minna ja ütles talle: „Mu isand Abraam, kas sa tead, kes on see mees?“ (3) Aga Abraam ütles: „Ei tea.“ (4) Ja Sarra ütles: „Mäletad, mu isand, need kolm taevalikku meest, kes said võõrustatud meie telgis Mambre tammikus, kui sa tapsid veatu vasika ja panid nende ette lauale. (5) Kui liha oli tarvitatud, kasvas jälle vasikas ja imes oma ema udarat rõõmuga. Kas sa ei mõista, mu isand Abraam, et ka emaüsa vili Isaak töotusest meile kingiti? Sest neistsinatseist kolmest pühast mehest, tema on üks nendest.“ (6) Aga Abraam ütles: „Oo Sarra, seda sa õigesti rääkisid. Au ja kiitus Jumalalt ja Isalt. Sest ka mina õhtul pikalisel, kui pesin tema jalgu pesuvaagnas, ütlesin oma südames: „Need jalad on nende kolme mehe seast, milliseid ma pesin tollal. (7) Ja tema pisarad õhtul pesunõusse kukkudes muutusid vääriskivideks.“ Ja välja tõmmanud oma rüpest andis need Sarra'le öeldes: „Kui sa mind ei usu, nüüd vaata neid.“ (8) Aga Sarra võttis need, kummardas

---

⁶ Sõna-sõnalt: „tõstad esile“.

⁷ Sõna-sõnalt: „kui (ta oli) unenägudes“.

ning jättis hüvasti ja ütles: „Au Jumalale, kes näitab meile imesid. Ja nüüd tea, mu isand Abraam, et kellegi tegude ilmutus on meie seas, olgu siis kurja või hea.“

7 (1) Aga Abraam, jätnud Sarra, tuli tuppa ja ütles Isaak'ile: „Tule, mu armastatud poeg, teata mulle tõde, mis asju näinud ja mida kogenud oled, et sel moel joostes tulid sisse meie juurde?“ (2) Aga Isaak võttis sõna ja hakkas rääkima: „Ma nägin, mu isand, sel ööl päikest ja kuud oma pea kohal ja tema kiired ümbritsesid ja valgustasid mind. (3) Ja neid nõnda vaadeldes ja rõõmustades, nägin ma taevast avanevat ja ma nägin valgusekandjat meest taevast alla tulevat, särades enam kui seitse päikest. (4) Ja see päikesesarnane⁸ mees tuli, võttis päikese mu peast ja läks üles taevastesse, kust ta oli ka välja tulnud. (5) Mina aga olin väga kurvastunud, kuna ta võttis minult päikese. Ja veidi aja pärast, kui ma veel olin kurb ja heitund, nägin toda meest teistkordselt taevast väljuvat. Ja ta võttis minult ka kuu minu pea pealt. (6) Aga ma nutsin väga ja kutsusin seda meest valgusekandjat ja ütlesin: „Ei, mu isand, ära võta minu kirkust minult ära, halasta mulle ja võta mind kuulda: kui ka päikese minult võtad, siis jäta kuu ometi minu juurde!“ (7) Tema aga ütles: „Lase neid võetakse üles ülaloleva kuninga juurde, sest tema tahab neid seal. Ja ta võttis need minult, aga kiired jättis minule.“ (8) Siis ütles väepealik: „Kuula, õige Abraam! See päike, mida su laps nägi, oled sina, tema isa. Ja sarnaselt, see kuu on tema ema Sarra. Aga see valgusekandja mees, kes Jumala taevast alla tuleb, tema on Jumala läkitatu, kes võtab sinult sinu õige hinge. (9) Ja nüüd tea, auväärne Abraam, et sel ajal sa jäta maha oma maise elu ja rändad Jumala juurde.“ (10) Aga Abraam ütles väepealikule: „Oo imede ime, ennekuulmatu! Kas sina oled siis see, kes võtab minult minu hinge?“ (11) Väepealik ütleb talle: „Mina olen väepealik Michaël, kes seisab Jumala palge ees ja olen läkitatud sinu juurde, selleks et kuulutada sulle surmateadet. Ja just nii peaksin minema tema juurde, nagu meid on kästet.“ (12) Ja ütles Abraam: „Nüüd ma mõistan, et sa oled Issanda ingel ja oled läkitatud võtma minu hinge. Aga ei järgne ma sulle mitte. Aga sina tee nagu ta käsib.“

8 (1) Aga väepealik, kuulnud seda juttu, koheselt muutus nähtamatuks ja läinud üles taevasse jäi seisma Jumala palge ees ning andis edasi kõik, mida ta nägi Abraam'i kodus. (2) Väepealik rääkis valitsejale ka seda: „Ka seda ütleb sinu sõber Abraam: „Ei järgne ma sulle mitte, aga sina tee nagu ta käsib.“ (3) Täiuslik kõigeväeline valitseja, mida käsib sinu kirkus ja surematu kuningriik?“ (4) Aga Jumal ütles väepealik Michaël'ile: „Mine mu sõbra Abraam'i juurde veel kord ja ütle temale nõnda: (5) „Nõnda ütleb Issand sinu Jumal, see kes tõi sind töotuse maale, kes õnnistas sind rohkem kui mereliiva ja rohkem kui taevatähti, (6) kes avas viljatu Sarra üsa ja kinkis sulle kõrges eas emaüsa viljaks Isaak'i. (7) Tõesti ma ütlen sulle, et õnnistusega õnnistan sind ja rohkenemisega rohkendan su seemet, ja annan sulle kõike mida iganes minult palud, sest et mina olen Issand sinu Jumal ja peale minu ei ole teist. (8) Aga miks sa paned vastu mulle ja mis on sinu mure, ütle? Ja miks oled vastu pannud minu peaingel Michaël'ile? (9) Või kas sa ei tea, et need kes Adam'ist ja Eua'st, surid kõik? Ja ükski prohvetitest pole surmast pääsenud, ja ükski kuningatest ei ole surematu. Ükski esiisadest ei pääsenud surma müsteeriumist. Kõik surid, kõik on surmavallas⁹ rahu teinud, kõik surma sirbiga kogutakse. (10) Aga sinu juurde ma ei läkitanud Surma, ma ei lubanud surmatoovat haigust sinu peale tulla. Ma ei võimaldanud surma sirbil sinuga kohtuda, ei ma lasknud surmavalla võrke sind punuda, ei ma tahtnud kunagi miski halvaga sind kohata. (11) Vaid heaks julgustuseks oma väepealik Michaël'i läkitasin sinu juurde, selleks et saaksid teada enda maailmast ümberasumise kohta, teeksid korralduse oma kodu asjus ja kõige sulle kuuluva osas, ja selleks

⁸ Sõna-sõnalt: „päikesekujuline“.

⁹ Sõnasõnalt: „hadeses“ – ka edaspidi on *hadēs* vasteks „surmavald“.

et õnnistaksid oma armastatud poega Isaak'i. Ja nüüd tea, et ma ei ole tahtnud sind kurvastada neid asju tehes.¹⁰ (12) Ja mispärast sa ütlesid minu väepealikule, et „ei järgne ma sulle mitte“? Mispärast neid asju oled öelnud? Kas sa ei tea, et juhul kui luban Surma ja ta tuleb sinu juurde, siis saan näha, kas tuled või ei tule?“

9 (1) Võtnud vastu Issanda manitsused, läks väepealik alla Abraam'i juurde. Ja kui õige (Abraam) nägi teda, kukkus ta näoli maapinnale otsekui surnu. (2) Ja väepealik rääkis temale kõik, mida oli kuulnud Kõigekõrgemalt. Seejärel tõusis vaga ja õige Abraam rohkete pisaratega, langes kehatu jalge ette ja halas öeldes: (3) „Ma palun sind, ülemiste vägede väepealik, kuna sa pidasid täielikult vääriliseks ise minu, patuse ja vääritu sinu sulase juurde tulla, palun sind ka nüüd, väepealik, et teeniksid/aitaksid minu poolt sõna (edastada) veel üks kord Kõigekõrgemale, nimelt öeldes talle: (4) „Nõnda ütleb Abraam, sinu majaline: „Issand, Issand, kõiges teos ja sõnas, mis olen sind palunud, oled mind kuulda võtnud ja igat minu soovi oled täitnud. (5) Ka nüüd, Issand, ei pane ma vastu sinu väele, sest ka mina tean, et ma ei ole surematu, vaid surelik. Kuna tõesti sinu korraldusel kõik soostub ja vappub ja väriseb sinu vägeva palge tõttu, ka mina kardan, kuid üht teenet paluksin sinult. (6) Ja nüüd, valitseja Issand, võta kuulda mu anumist, et veel selles ihus olles tahan näha kogu asustatud maailma ja kõike loodut, mida ühe sõnaga oled esile toonud, valitseja, ja kui ma näen neid, siis võiksin jätta (oma) elu olles mureta.“ (7) Läks siis jälle väepealik ja seisis Jumala palge ees ja teatas talle kõik öeldes: „Nõnda ütleb sinu sõber Abraam: „Ma tahan näha kogu maailma oma elus, enne oma suremist.“ (8) Aga Kõigekõrgem, kuulnud neid asju, käskis taas väepealik Michaël'i ja ütles temale: „Võta valguse pilv ja need inglid, kellel on meelevald kaarikute juures, sõida alla ja võta õige Abraam keerubi kaarikusse ja tõsta teda taeva õhku¹¹, nii et ta näeks kogu asustatud maailma.“

10 (1) Ja peangel Michaël läks alla, võttis Abraam'i keerubi kaarikusse ja tõstis teda taeva õhku ja viis teda pilvele, (kus) ka kuuskümmend inglit ja Abraam läks üles vankris kogu asustatud maailma kohale. (2) Ja vaatab Abraam maailma, nii nagu see on sel päeval: ühed künnavad, teised sõidavad vankritega, teises paigas karjatatakse ja mujal ollakse õitsil, nii tantsides kui naljatledes/lõbutsehes kui kitarat mängides, teises paigas aga võideldakse ja mõistetakse kohut, teisel itketakse, seejärel ka surnuid hauda kandes. (3) Ta nägi ka vastabiellunuid protsessioonis kantavaid/eskorditavaid. Ja lühidalt öeldes, ta nägi kõike maailmas toimuvat, nii head, kui kurja. (4) Mõödudes siis nägi Abraam mehi mõõgakandjaid, hoidmas oma kätes ihutud mõõka, ja Abraam küsis väepealikult: „Kes nemad on?“ (5) Ja väepealik ütles: „Need on vargad/röövlid, need kes soovivad mõrva sooritada ja varastada, põletada ja hävitada.“ (6) Aga Abraam ütles: „Issand, Issand, võta kuulda minu häält ja käsi et väljuksid metsloomad tihnikust ja neelaksid nad.“ (7) Ja kui ta veel rääkis, väljusid metsloomad tihnikust ja sõid nad ära. (8) Ja ta nägi teises paigas meest naisega teineteisega kõlvatust tegemas, (9) ja ta ütles: „Issand, Issand, käsi et avaneks maa ja neelaks nad ära.“ Ja koheselt lõhestati maa ja neelas nad. (10) Ja ta nägi teises paigas inimesi sisse murdmas majja ja röövimas võõrast vara, (11) ja ta ütles: „Issand, Issand, käsi et taevast tuleks alla tuli ja sööks nad.“ Ja kui ta veel rääkis, laskus taevast tuli ja sõi nad. (12) Ja viibimata kõlas hääl taevast väeülemale, öeldes nõnda: „Käsi, oo Michaël väepealik, peatada kaarik ja saada minema Abraam, et ta ei näeks kogu asustatud maailma. (13) Sest kui ta näeb kõiki neid, kes patus elavad, hävitab ta kõik elava. Sest vaata, Abraam ei ole patustanud ja patustele ei halasta. (14)

---

¹⁰ Või: „... ma ei taha sind kurvastada olles neid asju teinud“.

¹¹ Sõna-sõnalt: „taeva eetrisse“.

Mina aga lõin maailma ja ei taha hukata nendest mitteüht, vaid viivitan patuse surma, kuni ta pöörduks ja saaks elada. (15) Kanna Abraam taeva esimesse väravasse, selleks et ta saaks näha seal kohtumõistmisi ja tasustamisi, ja et ta parandaks meelt nende patuste hingede pärast, mida ta hävitas.“

11 (1) Michaël pööras kaariku ja kandis Abraam'i hommikumaa/ida suunas, taeva esimesesse väravasse. (2) Ja Abraam nägi kahte teed: üks tee kitsas ja ahtake ning teine lai ja avar (3), [ja ta nägi seal kaht väravat: üks värav lai]¹² laia tee jaoks, ja üks värav kitsas kitsa tee jaoks. (4) Neist kahest väravast väljaspool seal, nad nägid meest istumas kullast troonil. Ja sellesinase inimese välimus oli kardetav, valitseja sarnane. (5) Ja nad nägid palju hingi inglite poolt aetavaid ja läbi laia värava sisenemas, ja nad nägid teisi hingi väheseid ja inglite poolt juhitud läbi kitsa värava. (6) Ja kui vaatas see imepärane, kes istumas kuldtroonil, läbi kitsa värava väheseid sisenejaid, aga läbi laia [värava] paljusid sisenemas, siis kohe seesinane imepärane mees rebis oma pea juukseid ja oma habemes põski ja heitis end troonilt maha nuttes ja ulgudes. (7) Ja kui ta nägi paljusid hingi sisenemas läbi kitsa värava, siis tõusis ta maa pealt ja istus oma troonile rohkes õnnes rõõmustades ja juubeldades. (8) Abraam küsis väepealikult: „Mu isand väepealik, kes on see mees kõige imepäraseim, kes säärases kirkuses ehitud ja kord küll nutab ja ulub, kord aga rõõmustab ja juubeldab?“ (9) Aga kehatu ütles: „See on esmaloodu¹³ Adam, kes asub säärases kirkuses ja vaatab maailma, kuna kõik on temast sündinud. (10) Ja kui ta näeb paljusid hingi sisenemas läbi kitsa värava, siis ta tõuseb ja istub oma troonile õnnes rõõmustades ja juubeldades, sest et see kitsas värav on õigete oma, see viib ellu ja need, kes läbi selle sisenevad, lähevad paradiisi. Ja seepärast rõõmustab esmaloodu Adam, kuna ta näeb päästetavaid hingi. (11) Ja kui ta näeb paljusid hingi sisenemas läbi laia värava, siis ta kisub oma pea juukseid ja heidab end maha nuttes ja ulgudes kibedasti, kuna lai värav on patuste oma, see viib hukatusse ja igavesse karistusse. Ja seepärast esmaloodu Adam kukub oma troonilt nuttes ja ulgudes patuste hukkumise pärast, kuna palju on neid, kes hukutatakse, aga vähesed need, kes päästetakse. (12) Seitsme tuhande hulgast vaevalt leitakse üks päästetav õige ja puhas¹⁴ hing.“

12 (1) Sel ajal kui ta seda mulle rääkis, vaata kaks ingliti tulipunase ilmega ning armutu kavatsuse ja karmi silmavaatega, ja nad ajasid tuhandeid hingi armutult neid pekstes tuliste piitsadega. (2) Ja ühte hinge hoidis ingel kinni. Ja nad ajasid kõiki hingi laiast väravast hukatusse. (3) Järgnesime siis ka meie inglitele ja läksime sissepoole seda laia väravat. (4) Ja kahe värava vahel seisis kohutav troon, välimuselt nagu kohutav mägikristall, heleda särava otsekui tuli. (5) Ja sellel istus imeline mees päikeseline, sarnane Jumala pojaga. (6) Tema ees seisis otsekui kristallist laud, kaetud kulla ja peenlinasega. (7) Laua peal oli asetsev rullraamat, selle paksus kuus küünart¹⁵, aga selle laius kümme küünart. (8) Lauast paremal pool ja vasakul pool seisis kaks ingliti hoides papüürust ja tinti ja kirjutussulge. (9) Laua ees istus valgusekandja ingel, hoides oma käes (käsi)kaalu. (10) Vasakul pool aga istus leegitsev ingel, tervenisti armutu ja karm, hoides oma käes pasunat, mille sees asus kõike neelav tuli patuste proovile panemiseks. (11) Ja see imeline mees, kes istus troonil, tema otsustas ja mõistis kohut hingede üle. (12) Aga need kaks ingliti, kes paremal ja vasakul pool, kirjutasi üles: see kes paremal pool kirjutas üles heategusid, aga see kes vasakul, patte. (13) Ja see, kes laua ees, see (käsi)kaalu hoidev, kaalus

---

¹² Võimalik käsikirja rekonstruktsioon M. R. James'i järgi (Sanders).

¹³ Sõna-sõnalt: „esmavormitu“.

¹⁴ Sõna-sõnalt: „rikkumatu“, „määratumatu“.

¹⁵ Küünar võrdub 18,25 tolli.

hingi. (14) Ja leegitsev ingel, see tuld hoidev, pani hingi proovile. (15) Ja Abraam küsis väepealik Michaël'ilt: „Mis asjad need on, mida me näeme?“ Ja väepealik ütles: „Need, mida sa näed, vaga Abraam, on kohus ja tasumine. (16) Ja vaata, see ingel, kes hoiab hinge oma käes, tõi teda kohtu ette.“ (17) Ja kohtumõistja ütles ühele teda teenivatest inglitest: „Ava mulle see rullraamat ja leia mulle selle hinge patud!“ (18) Ja olles avanud rullraamatu, ta leidis tema patte ja heategusid (olevat) võrdses kaalus, ja ta ei andnud teda välja piinajatele, ega ka mitte päästetavate sekka, vaid ta asetaski teda keskele.

13 (1) Ja Abraam ütles: „Mu isand väepealik, kes on see kõik-imeline kohtumõistja? Ja kes on need inglid, kes kirjutavad üles? Ja kes on see ingel päikesekujuline, kes hoiab (käsi)kaalu? Ja kes on see leegitsev ingel, kes hoiab tuld?“ (2) Väepealik ütles: „Kas sa näed, kõik-vaga Abraam, seda kardetavat meest troonil istumas? See on esmaloodu¹⁶ Adam'i poeg, kelle nimi Abel, keda surmas Kain, see kuri. (3) Ja ta (Abel) istub siin, et mõista kohut kogu loodu üle, tehes kindlaks õigeid ja patuseid. Sellepärast et Jumal ütles: „Mina ei mõista kohut teie üle, vaid iga inimese üle inimese poolt saab kohut mõistetama.“ (4) Seetõttu on ta andnud temale kohtupidamise, mõista kohut maailma üle, kuni tema suure ja ülla tulemiseni¹⁷. Ja siis, õige Abraam, toimub lõpukohus ja tasustamine, igavene ja kõikumatu, mida keegi ei suuda uurida. (5) Sest iga inimene on sündinud esmaloodust ja seepärast siin esmalt tema poja poolt kohut mõistetakse. (6) Ja teisel saabumisel¹⁸ mõistetakse (neile) kohut Israel'i kaheteistkümnepäevase suguharu poolt, iga hingus, iga loodu. (7) Aga kolmandat korda mõistetakse kohut nende üle kõigi valitseja Jumala poolt; ja peale seda on sellesinatse kohtu lõpp lähedal ja kohtuotsus kardetav ja mitte kedagi, kes vabastab. (8) Ja lõpuks läbi kolme kohtujärje sünnib maailma kohus ja tasumine. Ja seepärast ühe või kahe tunnistaja juuresolekul ei arvestata kohtuasi lõppenuks, vaid kolme tunnistaja juuresolekul peab kinnitatama iga sõna. (9) Need kaks inglit, kes paremal ja vasakul, need on kes kirjutavad üles patte ja heategusid. See kes paremal, kirjutab üles heategusid, aga see kes vasakul, patte. (10) Aga see päikesekujuline ingel, kes hoiab (käsi)kaalu oma käes, see on peaingel Dokiël, õiglane kaaluseadja, ta kaalub heategusid ja patte Jumala õig(l)usega. (11) Aga see leegitsev ja armutu ingel, kes hoiab tuld oma käes, see on peaingel Pyrouël, kes omab meeleva tule üle ja tema paneb proovile inimeste tegusid läbi tule. (12) Ja kui tuli kellegi teo ära põletab, siis kohe võtab teda kohtuingel ja viib teda patuste paika, kõige kibedamasse karistuspaika. (13) Aga kui tuli katsub läbi kellegi teo, kuid seda ei haara, (siis) see mõistetakse õigeks ja õigluseingel võtab teda ja viib ta üles päästmiseks õigete liisuosas. (14) Ja nõndaviisi, kõige õigem Abraam, kõik asjad kõigis (inimestes) tules ja kaaludel proovile pannakse.“

14 (1) Aga Abaraam ütles väepealikule: „Mu isand väepealik, seda hinge, keda ingel hoidis oma käes, kuidas mõisteti keskele?“ (2) Väepealik ütles: „Kuula, õige Abraam, seepärast et kohtumõistja leidis tema patte ja heategusid (olevat) võrdses kaalus ja ei andnud teda välja kohtumõistmiseks, ega päästmiseks seniks, kuni pole tulnud kõikide kohtumõistja.“ (3) Aga Abraam ütles väepealikule: „Ja mis veel puudub sellel hingel, et saada päästetud?“ (4) Ja väepealik vastas: „Kui ta hangiks ühe heateo rohkem, kui patte,¹⁹ siis ta kuulub päästmisele.“ (5) Aga Abraam ütles väepealikule: „Tule väepealik Michaël, teeme palvet selle hinge eest ja vaatame, kas Jumal võtab meid kuulda.“ Ja väepealik ütles: „Aamen, see sündigu!“ (6) Ja nad

---

¹⁶ Sõna-sõnalt: „esma vormitu“.

¹⁷ Sõna-sõnalt: „paruusiani“.

¹⁸ Sõna-sõnalt: „teisel paruusial“.

¹⁹ Sõna-sõnalt: „ühe heateo üle pattude“.

anusid ja palvetasid hinge eest. Ja Jumal võttis neid kuulda ja kui nad palvest tõusid, ei näinud nad hinge seal seismas. (7) Ja Abraam ütles inglile: „Kus on see hing, keda sa hoidsid keskel?“ (8) Ja ingel ütles: „Ta sai päästetud sinu õige palve tõttu ja vaata, valgusekandja ingel võttis ta ja viis ta üles paradiisi.“ (9) Abraam aga ütles: „Ma ülistan kõigekõrgema Jumala nime ja tema mõõtnatut halastust.“ (10) Abraam ütles väepealikule: „Palun sind peaingel, võta kuulda mu anumist ja palume veel Issandat ja langeme tema armuheitmiste ette (11) ja anume tema halastust nende patuste hingede eest, keda ma kunagi kurja kavatsedes ära needsin ja hukutasin, keda maa neelas ja keda loomad lõhki kiskusid ja keda tuli ära sõi, minu sõnade peale. (12) Nüüd ma olen mõistnud, et tegin pattu Issanda meie Jumala palge ees. Tule Michaël, ülemiste vägede väepealik, tule palume Jumalat pisaratega, et ta andestaks minule patu ja ta annaks nad mulle.“ (13) Ja väepealik võttis teda kuulda ja nad anusid Jumala ees. Kui nad olid mitu tundi palvetanud, kostis hääl taevast öeldes: „Abraam, Abraam, ma olen võtnud kuulda sinu häält ja sinu anumist ja andestan sulle patu ja keda sa arvad et hukutasin, ma kutsusin tagasi ja juhtisin neid ellu (oma) suure headuse tõttu. (15) Seepärast ma andsin neid lühikeseks ajaks karistusse. Aga neid, keda ma hävitan, kui nad maa peal elavad, surmale ma ei loovuta.“

15 (1) Issanda hääl ütles ka väepealikule: „Michaël, Michaël, minu teenija, saada Abraam tema koju, sest vaata, tema lõpp on saabunud ja tema elu mõõt on täis saanud, selleks et ta teeks korraldused kõikide asjade kohta ja peale seda võta teda ja too minu juurde. (2) Väepealik, olles pööranud kaariku ja pilve, viis Abraami tema koju. (3) Ja läinud oma eluruumi, ta istus oma lebatsile. (4) Aga tuli Sarra, tema naine, võttis kinni kehatu jalgade ümbert ja ütles halades: „Ma tänan sind, mu isand, et tõid minu isanda Abraam'i. Sest vaata, meie arvasime, et ta on meilt ülesvõetud. (5) Aga tuli ka Isaak, tema poeg ja võttis tema kaela ümbert. Nõndasamuti ka kõik tema sulased ja teenijannad ümbritsesid Abraam'i ümberringi ja embasid teda ülistades Jumalat. (6) Aga kehatu ütles temale: „Kuula, õige Abraam, vaata sinu naine Sarra, vaata ka sinu armastatud poeg Isaak, vaata ka kõik sinu teenijad ja teenijannad (on) sinu ümber. (7) Anna korraldused kõikide asjade kohta, mis sul on. Sest saabunud on päev, mil pead väljuma oma kehast ja veel kord Issanda juurde minema.“ (8) Abraam aga ütles: „Kas Issand on seda öelnud, või sa iseendast räägid neid asju?“ (9) Aga väepealik ütles: „Kuula, õige Abraam, valitseja käskis ja mina räägin sulle.“ (10) Aga Abraam ütles: „Ei järgne ma sulle mitte.“ (11) Aga kui väepealik kuulis seda sõna, lahkus ta koheselt Abraam'i palge eest ja tõusis taevastesse ja seisis kõigekõrgema Jumala palge ees ja ütles: (12) „Issand kõigeväeline, vaata ma olen võtnud kuulda sinu sõbra Abraam'i kõiges, mida ta ütles sinule ja tema palvet olen täitnud, ja ma näitasin temale sinu vägevust ja kogu taeva alust maad, kui ka merd, kohtumõistmist ja tasumist pilve ja kaarikute abil näitasin talle. Ja ikka ta ütleb: „Ei järgne ma sulle.“ (13) Ja kõigekõrgem ütles inglile: „Kas mu sõber Abraam ikka räägib nõnda: „Ei järgne ma sulle?““ (14) Ja peaingel ütles: „Issand kõigeväeline, nõnda ta ütleb. Ja mina loobun teda puudutamast, sest algusest peale on ta sinu sõber ja kõiki meeldivaid asju sinu palge ees on teinud. (15) Ja ei ole inimest tema sarnast maa peal – isegi mitte Iõb, inimene imepärane. Ja seepärast ma loobun teda puudutamast. Käsi nüüd, surematu kuningas, mida peab tegema.“

16 (1) Siis ütles kõigekõrgem: „Kutsu mulle siia Surm, keda hüütakse „häbitu nägu“ ja „halastamatu pilk“.“ (2) Ja kehatu Michaël läks ja ütles Surmale: „Tule, sind kutsub loodu valitseja, surematu kuningas.“ (3) Kuulnud (seda), Surm judises ja värises olles rõhutud suure argusega, ja ta läks suure kartusega ja seisis nähtamatu Isa ees judisedes, ohatas ja värisedes, oodates valitseja käsku. (4) Siis ütles nähtamatu Jumal Surmale: „Tule, maailma kibe ja metsik nimi, peida oma metsikus, kata oma nurjatus, heida endalt oma kibedus ja pane ümber oma võluvus/iludus ja kogu oma kirkus. (5) Ja mine alla minu sõbra Abraam'i juurde ja võta ta ja

too ta minu juurde. Aga ma nüüd ka ütlen sulle, et sa teda ära ei hirmutaks, vaid meelitusega teda võta kaasa, sest ta on mu tõeline sõber.“ (6) Seda kuulnud, Surm lahkus kõigekõrgema palge eest ja pani endale ümber säravaima stoola²⁰ ja ta tegi (oma) väljanägemise päikesekujuliseks. Ja saanud kauniks ja nägusaks üle inimeste poegade, olles välimuselt peaingli sarnane²¹, tema põsed tules välkumas, ta läks Abraam'i juurde. (7) Aga õige Abraam oli läinud välja oma eluruumist ja istus Mambre puude all käsi põsakil, oodates peaingel Michaël'i saabumist. (8) Ja vaata, hea lõhn tuli tema juurde ja valguse kiirgus. Aga pöördudes nägi Abraam Surma tema poole tulemas, suures kirkuses ja iluduses. Ja Abraam tõusis kohtumiseks temaga, arvates olevat Jumala väepealiku. (9) Ja nähes teda, Surm kummardas teda öeldes: „Tervist, auväärne Abraam, õige hing, kõigekõrgema Jumala tõeline sõber ja pühade inglite kaaskondlane!“ (10) Abraam ütles Surmale: „Tervist päikesesarnane, päiksekujuline, säravaim abiline, valgusekandja, mees imepärane! Kuskohast on tema kõrgeausus meile saabunud, kes sa oled ja kuskohast oled tulnud?“ (11) Surm ütles siis: „Kõige õigem Abraam, vaata ma räägin sulle tõde: mina olen surma kibe karikas.“ (12) Abraam ütles talle: „Ei iial, vaid sina oled maailma kaunidus, sina oled inglite ja inimeste kirkus ja ilu, sa oled kõikide kujude kehastus, ja sa ütled: „Mina olen surma kibe karikas“. Kas sa ei peaks ütleva pigem: „Mina olen iga hea asja kehastus?“ (13) Aga Surm ütles: „Ometi räägin ma sulle tõde. Nagu Jumal mind nimetas, nii ka sulle räägin.“ (14) Abraam ütles: „Milleks sa oled siia tulnud?“ (15) Surm ütles: „Ma olen tulnud sinu püha hinge järele.“ (16) Siis ütles Abraam: „Ma mõistan, mida sa räägid, kuid ei järgne ma sulle mitte.“ Surm aga vaikseks jäädes ei vastanud talle sõnagi.

17 (1) Siis Abraam tõusis ja läks oma koju. Aga järgnes ka Surm sinna. Ja Abraam läks üles oma eluruumi, aga ka Surm läks üles koos temaga. Heitis siis Abraam oma lebatsile, aga ka Surm läks ja istus tema jalgade juurde. (2) Abraam ütles: „Mine ära, mine ära minu juurest, sest ma tahan puhata oma voodis.“ (3) Surm ütles: „Ma ei pöördu tagasi seni, kuni võtan sinult sinu eluvaimu.“ (4) Abraam ütles talle: „Surematu Jumala juures vannutan sind, et räägiksid mulle tõde: kas sina oled Surm?“ (5) Surm ütles talle: „Mina olen Surm. Mina olen see, kes maailma laastab.“ (6) Aga Abraam ütles: „Ma palun sind, kuna sina oled Surm, teata mulle, kas sa igaühele nõnda järele läheks, säärases ilukehastuses, kirkuses ja nägususes?“ (7) Ja Surm ütles: „Ei iial, mu isand Abraam, sest sinu heated ja sinu külalislahkuse mõõtmatu meri ja sinu armastuse suurus Jumala vastu on saanud võidupärjaks minu peas. Ja nägususes ning suure tasaduse ja meelitamisega lähen õigete juurde. (8) Aga patuste juurde lähen suure nurjatusega ja metsikusega ja väga suure kibeduse ja jõhkra silmavaatega ja karmusega.“ (9) Aga Abraam ütles: „Ma palun sind, võta mind kuulda ja näita mulle oma metsikust ja kogu nurjatust ja kibedust!“ (10) Ja Surm ütles: „Ei suuda sina jälgida minu metsikust, kõige õigem Abraam.“ (11) Abraam aga ütles: „Jah, suudan vaadata iga sinu metsikust elava Jumala nime tõttu, sest minu taevase Jumala vägi on koos minuga.“ (12) Siis jättis Surm kogu oma nägususe ja ilu, ja kogu kirkuse ja päikesesarnase kuju, mis ta oli endale ümber pannud, (13) viskas ülle türanliku stoola ja tegi oma välimuse süngeks ja metsikumaks kui ükskõik missugused metsloomad ja rüvedamaks kui kõik rüvedus. (14) Ja ta näitas Abraam'ile draakonite seitset lõõmavat pead, ja neliteist nägu: leegitsevaima tule ja rohke raevu ja tumeda ilmega nägu ja süngeimat mürkmao nägu ja õudseima kuristikku nägu ja nägu raevukamat, kui kobral, ja hirmutava lõvi nägu ning sarvilise mao ja sisaliku nägu. (15) Ta näitas ka tulest mõõga nägu ja mõõka hoidvat nägu ja hirmutavalt sähviva välgutaolist nägu ja kohutava kõue kõminat. (16) Aga ta näitas ka metsikult

²⁰ Stoola - maani ulatuv pikk rõivas.

²¹ Sõna-sõnalt: „peaingli kuju/vormi (enda peal) kandes“.

lainetava mere nägu ja raevukalt vahutavat jõge ja hirmuäratavat kolmepealist draakonit ja karikat täis mürke. (17) Ja lühidalt öeldes, ta näitas temale suurt raevukust ja talumatut viha ja iga surmatoovat haigust justkui surma lehka. (18) Ja suurest vihast ja raevust surid teenijad ja teenijannad, arvult ligi seitse tuhat. (19) Ja õige Abraam läks surma nõrgastusse, nõnda et tema eluvaim hakkas kaduma.

18 (1) Ja seda nõnda nähes, kõikpüha Abraam ütles Surmale: „Palun sind, kõigehävitaja Surm, varja oma raev ja pane ümber nägusus, mis sul enne oli.“ (2) Ja koheselt varjas Surm oma raevu ja tõmbas ülle oma nägususe, mis tal enne oli. (3) Abraam aga ütles Surmale: „Miks sa seda tegid, et surmasid kõik mu teenijad ja teenijannad? Kas Jumal saatis selle pärast sind täna siia?“ (4) Ja Surm ütles: „Ei mu isand Abraam, ei ole nii nagu sa räägid, vaid sinu pärast olen saadetud siia.“ (5) Abraam aga ütles Surmale: „Ja kuidas (siis) nemad on surnud, kui isegi Issand ei ole öelnud (et nad peaksid)?“ (6) Surm aga ütles: „Usu, õigeim Abraam, et ka see on imeline, et ka sina koos nendega ei ole eemaldatud. Vaid ometi ütleb sulle tõde: (7) Sest kui ei oleks olnud Jumala parem käsi sinuga selsinatsel tunnil, oleksid ka sina pidanud lahkuma sellest elust.“ (8) Aga õige Abraam ütles: „Nüüd ma mõistan, et läksin surma nõrgastusse, seepärast kaob mu eluvaim. (9) Aga ma palun sind, kõigehävitaja Surm, kuna sulased enneaegselt on surnud, tule palume meie Issandat Jumalat, selleks et ta võtaks meid kuulda ja ärataks need, kes sinu raevu tõttu enneaegselt on surnud.“ (10) Ja Surm ütles: „Aamen, see sündigu!“ Siis tõusis Abraam, langes näoli maha palvetama ja ka Surm koos temaga. (11) Ja Jumal saatis eluvaimu surnutesse ja nad tehti elavaks. Siis, seepeale, õige Abraam andis au Jumalale.

19 (1) Ja läinud oma eluruumi, ta heitis maha. Aga tuli ka Surm ja seisis ta ees. (2) Abraam ütles temale: „Mine ära minu juurest, sest ma tahan puhata, sest minu vaim on rõhutatud²².“ (3) Ja Surm ütles: „Ei eemaldu ma sinust, kuni ma võtan su hinge.“ (4) Ja Abraam, kurja näoga ja äkilise vihaga pilgus, ütles Surmale: „Kes on, kes käskis sul seda rääkida? Sina iseendast räägid neid sõnu hoobeldes. Ja ei järgne ma sulle mitte, kuni väepealik Michaël tuleb minu juurde ja ma lähen koos temaga. (5) Veel ka seda ütlen sulle: kui sa tahad et ma tulen sinuga, õpeta mulle kõiki oma metamorfoose: draakonite seitset lõõmavat pead, mis on kuristiku nägu ja mis on karm mõõk ja mis on võimsalt vahutav jõgi ja mis on raevukalt lainetav räpastunud meri. (6) Õpeta mind ka talumatu kõue mürina ja kohutava välgu kohta ja mis on karikas täis haisvat mürki. Õpeta mind kõige kohta.“ (7) Ja Surm ütles: „Kuula, õige Abraam, seitse ajastut ma laastan maad ja juhin kõiki alla surmavalda, kuningaid ja valitsejaid, rikkaid ja vaeseid, orje ja vabastatuid saadan surmavalla õõnsasse sügavikku. Ja seepärast näitasin ma sulle draakonite seitset pead. (8) Aga tule nägu ma näitasin sulle, kuna paljud tule poolt põletatult peavad surma saama ja tule palge kaudu surma näevad. (9) Aga kuristiku nägu näitasin sulle seepärast, et paljud inimestest puude kõrgustest või kardetavatest järsakutest alla kukuvad ja lakkavad olemast, surevad, ja hirmsa kuristiku lõõgis surma näevad. (10) Aga mõõga nägu ma näitasin sulle, kuna paljud sõdades mõõga läbi tapetakse ja näevad surma mõõgas. (11) Aga võimsa vahutava jõe nägu näitasin sulle, sest paljud võimsate tõusvate vete poolt ära rebitakse ja suurimate kõrgele tõusvate jõgede poolt uputatakse ja nad surevad ja enneaegselt surma näevad. (12) Aga metsikult lainetava mere nägu näitasin sulle, kuna paljud suurtesse mere lainettesse kukkudes, olles laevahukku sattunud, saavad vee all näha meresurma. (13) Aga väljakannatamatut kõuemürinat ja hirmuäratavat välku näitasin sulle, kuna paljud inimestest (Jumala) viha tunnil, kohates talumatut kõuemürinat ja hirmuäratavat välku saabumas inimesi laastama, saavad (surma), ja nõnda surma näevad. (14) Ma näitasin sulle ka mürgiseid loomi,

---

²² Sõna-sõnalt: „sest põlastusse/põlgamisse on ümber pandud/kantud minu vaim“.

madusid ja sisalikke, pantreid ja lõvisid ja lõvi kutsikaid, karusid ja rästikuid, ja lühidalt öeldes: iga looma nägu ma näitasin sulle, kõigeõigem, sellepärast et paljud inimestest loomade poolt tapetakse, (15) aga teised puhutakse ära mürgiste madude poolt – [draakonite ja kobrade ja sarviliste madude ja sisalike] ja rästiku (tõttu) surevad. (16) Aga ma näitasin sulle ka mürkrohtudega täidetud karikaid, sest paljud inimestest teiste inimeste poolt mürgiga joodetuna ootamatult kohe (elust) kaovad.“

20 (1) Abraam ütles: „Ma palun sind, on ka ootamatut surma? Teavita mind!“ (2) Surm ütles: „Tõesti tõesti, ma räägin sulle Jumala tões, et surmasid on seitsekümmend kaks. Ja üks surm on õiglane, sel on (ajaline) piir. Ja paljud inimestest lähevad ühe tunni kestel surma ja nad pannakse hauda. (3) Niisiis vaata, ma olen sulle andnud teada kõik, mida sa oled palunud. Nüüd ütlen sulle, kõigeõigem Abraam, hülga kõik kaalutlused ja jäta ükskord mistahes küsimused. Ja tule järgne mulle, nii nagu Jumal ja kõikide kohtumõistja mulle korralduse andis.“ (4) Abraam aga ütles surmale: „Lahku minust veel vähekeseks, et saaksin puhata oma voodis, sest mul on suur nõrkus. (5) Sest alates ajast, mil olen sind oma silmadega vaadanud, on mu jõud mind maha jätnud, kõik mu ihuliikmed tunduvad mulle otsekui seatina kaalus koormana ja mu vaim on väga vaevatud. Eemaldu veidikeseks ajaks. Ma ju ütlesin, et ei talu vaadata sinu kuju.“ (6) Saabus aga Isaak, tema poeg, ja langes nuttes tema rinnale. Ka tema naine Sarra tuli ja embas tema jalgu halades kibedasti. (7) Tulid ka kõik teenijad ja teenijannad ümbritseses tema voodit kohutavalt halades. Aga Abraam läks surma nõrgastusse. (8) Ja Surm ütles Abraamile: „Tule, tervita/suudle mu paremat kätt ja sulle saab osaks rõõm ja elu ja jõud.“ (9) Kuid Surm pettis Abraam'i, ja ta (Abraam) tervitas/suudles tema kätt ja otsekohe kleepus tema hing Surma käe külge. (10) Ja kohe oli kohal peaingel Michaël koos inglite hulkadega ja nad võtsid tema auväärse hinge oma kätele jumalikult kootud linale. (11) Ja nad salvisid jumalike võiete ja aroomidega, hoolitsedes õige Abraam'i ihu eest tema täideviimise kolmanda päevani. Ja nad panid ta hauda tšotuse maal, Mambrē tammikus, (12) ja tema auväärse hinge võtsid vastu inglid ja läksid üles taevasse ülistades lauldes kolmekordselt püha hümni kõige valitsejale Jumalale. Ja nad panid ta püsti Jumala ja Isa kummardamiseks. (13) Ja tõesti, kui suur ülistamine ja kiitmine oli sündinud Issanda ees, Abraam aga kummardanud, kõlas selge²³ Jumala ja Isa hääl öeldes nõnda: (14) „Võtke tõesti mu sõber Abraam paradiisi, siin on minu õigete elupaigad ja mu pühade eluasemed, Isaak ja Iakõb tema kõrval²⁴. Siin ei ole vaeva, ei kurbust, ei oigamist, vaid rahu ja hõiskamine ja lõppematu elu. (15) [Nii ka meie, mu armastatud vennad, esiisa Abraam'i külalislahkust jälgendagem ja tema vooruslikku teguviisi taotleagem, selleks et meid arvataks igavese elu vääriliseks, ülistades Isa ja Poega ja Püha Vaimu. Temaga kirkus ja vägi igavesti. Aamen.]

---

²³ Sõna-sõnalt: „laitmatu/määratumatu“.

²⁴ Sõna-sõnalt: „tema rinnal“.